

Sygn. akt VII Uz 20/18

POSTANOWIENIE

Dnia 12 września 2018 roku

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Gąsior (spr.)

Sędziowie SO Dorota Michalska

SO Monika Roslan-Karasińska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 12 września 2018 roku w Warszawie

sprawy D. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o świadczenie rehabilitacyjne

na skutek zażalenia odwołującej na postanowienie Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń z dnia 25 maja 2018 roku sygn. akt VI U 394/16 w przedmiocie odrzucenia apelacji;

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSO Dorota Michalska SSO Renata Gąsior SSO Monika Roslan-Karasińska

UZASADNIENIE

D. M. wniosła apelację od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie VI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. Odwołująca się została następnie wezwana do uzupełnienia braków formalnych apelacji poprzez wskazanie, czy zaskarża wyrok z dnia 15 marca 2017 roku; wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia, tj. wysokości kwoty jakiej domaga się od ZUS-u tytułem spornego świadczenia rehabilitacyjnego; złożenie odpisu apelacji; uiszczenie opłaty w wysokości 30,00 zł w terminie 7 dni, pod rygorem odrzucenia apelacji (apelacja z dnia 25 kwietnia 2017 roku, k. 33 a.s., zarządzenie z dnia 26 kwietnia 2017 roku, k. 36 a.s.).

Korespondencja z wezwaniem do uzupełnienia braków formalnych apelacji powróciła do Sądu Rejonowego z adnotacją „zwrot - nie podjęto w terminie” i została złożona do akt ze skutkiem doręczenia na dzień 22 maja 2017 roku; zatem termin wykonania zarządzenia upłynął w dniu 29 maja 2017 roku. Do tego dnia odwołująca się nie uzupełniła braków apelacji (koperta z adnotacją, k. 38 a.s.).

Postanowieniem z dnia 31 maja 2017 roku Sąd odrzucił apelację w związku z nieuzupełnieniem w terminie jej braków formalnych (postanowienie z dnia 31 maja 2017 roku, k. 40 a.s.).

Pismem z dnia 19 czerwca 2017 roku D. M. wniosła zażalenie na postanowienie z dnia 31 maja 2017 roku oraz o przywrócenie terminu do uzupełnienia braków formalnych apelacji. Swój wniosek uzasadniła ona tym, że z nieznanymi jej powodów pomiędzy dniem 24 kwietnia 2017 roku a dniem 22 maja 2017 roku nie otrzymała żadnej korespondencji z Sądu zawierającej wezwanie jej do uzupełnienia braków formalnych apelacji, skutkiem czego nie mogła się do tego odnieść. Odwołująca się dodała, że dotychczas wszystkie przesyłki były jej zawsze dostarczane na czas i nie zdarzyła

się sytuacja, w której następowały zwrot przesyłki z powodu jej niepodjęcia (zażalenie z dnia 19 czerwca 2017 roku, k. 43 a.s.).

Postanowieniem z dnia 11 lipca 2017 roku Sąd Rejonowy oddalił wniosek odwołującej się o przywrócenie terminu do uzupełnienia braków formalnych apelacji. Sąd Rejonowy miał bowiem na uwadze, że przesyłka skierowana do powódki i zawierająca wezwanie jej do uzupełnienia braków formalnych apelacji została prawidłowo dwukrotnie awizowana (postanowienie z dnia 11 lipca 2017 roku, k. 53 - 54 a.s.).

Postanowieniem z dnia 22 marca 2018 roku Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie po rozpoznaniu zażalenie D. M. na postanowienie Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie z dnia 31 maja 2017 roku uchylił zaskarżone postanowienie. W uzasadnieniu postanowienia Sąd Okręgowy wskazał, że w rozpatrywanej sprawie ubezpieczona zakwestionowała fakt pozostawienia zawiadomienia o podjętej przez operatora pocztowego próbie doręczenia przesyłki. Złożyła reklamację do Poczty Polskiej S.A., co zmierzało do ustalenia, czy próba doręczenia przesyłki faktycznie została podjęta. W odpowiedzi uzyskała informację, że w Urzędzie Pocztowym (...) nie natrafiono na przesyłkę o numerze, który widnieje na kopercie zawierającej wezwanie do uzupełnienia braków formalnych apelacji (nr przesyłki (...) – k. 38 a.s.). Tego rodzaju informacja poddała zdaniem Sądu Okręgowego w wątpliwość skuteczność doręczenia zastępczego, które miało nastąpić w rozpatrywanej sprawie. Jeśli bowiem urząd pocztowy, którego pieczęcie widnieją na kopercie zawierającej niepodjęte wezwanie, mimo odnotowywanych awizacji, nie ustalił przesyłki skierowanej do D. M. i tym samym nie może podać informacji na jej temat, to należało uznać, że nastąpiło obalenie domniemania skutecznego, zastępczego doręczenia przesyłki zawierającej wezwanie do uzupełnienia braków formalnych apelacji (postanowienie Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie z dnia 22 marca 2018 roku, k. 134 – 136 a.s.).

W dniu 9 kwietnia 2018 roku pracownik Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie ustalił, że prawidłowy numer przesyłki z wezwaniem do uzupełnienia braków formalnych to (...). Zarządzeniem z dnia 9 kwietnia 2018 roku Sąd zarządził wykonanie reklamacji przesyłki nr (...) (notatka służbowa, k. 149 a.s., zarządzenie z dnia 9 kwietnia 2018 roku, k. 150 a.s.).

Pismem z dnia 10 maja 2018 roku Poczta Polska S.A. poinformowała, że reklamowaną przesyłkę po nieudanej próbie doręczenia w dniu 5 maja 2017 roku zaawizowano do odbioru w placówce pocztowej adresata, a następnie w dniu 15 maja 2017 roku awizowano powtórnie. Przesyłkę jako zwrotną odesłano w dniu 23 maja 2017 roku, z adnotacją „nie podjęto w terminie”. Termin przechowywania przesyłki został zachowany, licząc od dnia awizowania (pismo z dnia 10 maja 2018 roku, k. 155 a.s.).

Postanowieniem z dnia 25 maja 2018 roku Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie odrzucił apelację D. M.. W uzasadnieniu postanowienia Sąd Rejonowy wskazał, że w wyniku ponownego rozpoznania sprawy ustalił, że w rzeczywistości numer listu poleconego, którym zostało przesłane odwołującej się wezwanie do usunięcia braków formalnych apelacji to nie nr (...), ale nr (...). Wobec tego pismo Poczty Polskiej wskazujące, że przesyłka o nr (...) nie jest w ogóle rozpoznana przez Urząd Pocztowy nr 1 w O. nie oznacza, że doszło do obalenia domniemania skutecznego doręczenia zastępczego. Wobec powyższego Sąd Rejonowy raz jeszcze zwrócił się do Poczty Polskiej z prośbą o przeanalizowanie stanu doręczenia przesyłki o prawidłowym nr (...). Na podstawie pisma Poczty Polskiej z dnia 8 maja 2018 roku Sąd Rejonowy ustalił, że przesyłka o nr (...) została wysłana na aktualny adres odwołującej się oraz była prawidłowo dwukrotnie awizowana. Wobec faktu, że przesyłka zawierająca wezwanie odwołującej się do uzupełnienia braków formalnych apelacji została prawidłowo dwukrotnie awizowana, a następnie złożona do akt ze skutkiem doręczenia należało zdaniem Sądu Rejonowego uznać, że odwołująca się nie wykazała przesłanki braku winy w niedochowaniu terminu. Tym samym brak było spełnienia przesłanek z art. 168 § 1 k.p.c. przemawiających za przywróceniem odwołującej się terminu do uzupełnienia braków formalnych apelacji. Z tych przyczyn Sąd Rejonowy odrzucił apelację odwołującej jako wniesioną po terminie (postanowienie z dnia 25 maja 2018 roku, k. 157 – 158 a.s.).

Zażalenie na postanowienie z dnia 25 maja 2018 roku wniosła D. M.. W uzasadnieniu swojego stanowiska ubezpieczona wniosła o zbadanie czy problematyczna korespondencja o nr (...) została zasadnie złożona w aktach

sprawy ze skutkiem doręczenia. Skarżąca podkreśliła, że pomiędzy 24 kwietnia 2017 roku do 22 maja 2017 roku nie otrzymała żadnej korespondencji wysłanej listem poleconym z Sądu zawierającej wezwanie do uzupełnienia braków formalnych apelacji oraz nie otrzymała, żadnego dokumentu informującego o próbie doręczenia (zażalenie z dnia 15 czerwca 2018 roku, k. 166 a.s.).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie ubezpieczonej okazało się niezasadne. Dokonana przez Sąd Okręgowy kontrola instancyjna zaskarżonego postanowienia doprowadziła do wniosku, że rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego było prawidłowe i zostało wydane zgodnie z obowiązującymi przepisami procedury cywilnej.

Zgodnie z art. 138 § 1 kodeksu postępowania cywilnego (Dz.U. z 2018 r., poz. 1360 t.j., k.p.c.) jeżeli doręczający nie zastanie adresata w mieszkaniu, może doręczyć pismo sądowe dorosłemu domownikowi, a gdyby go nie było - administracji domu, dozorczy domu lub sołtysowi, jeżeli osoby te nie są przeciwnikami adresata w sprawie i podjęły się oddania mu pisma. Jednocześnie stosownie do treści art. 139 k.p.c., w razie niemożności doręczenia, pismo przesłane za pośrednictwem operatora pocztowego należy złożyć w placówce pocztowej tego operatora, umieszczając zawiadomienie o tym w drzwiach mieszkania adresata lub w oddawczej skrzynce pocztowej ze wskazaniem gdzie i kiedy pismo pozostawiono, oraz z pouczeniem, że należy je odebrać w terminie siedmiu dni od dnia umieszczenia zawiadomienia. W przypadku bezskutecznego upływu tego terminu, czynność zawiadomienia należy powtórzyć (art. 139 § 1 k.p.c.).

Należy podkreślić, że datą doręczenia w trybie doręczenia zastępczego jest dzień, w którym upłynął termin do odbioru złożonego na poczcie lub innej placówce doręczającego pisma (w tym przypadku dzień 22 maja 2017 roku). Będzie to wprawdzie tylko postać fikcji prawnej doręczenia, ale fikcji pociągającej za sobą wszelkie skutki doręczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2015 roku, sygn. akt I CZ 6/15, LEX nr 1663820).

W zgodzie z powyższym, Sąd Okręgowy wskazuje, że ubezpieczona złożyła apelację od wyroku Sądu Rejonowego. Od apelacji odwołująca nie uiściła opłaty, nie wskazała wartości przedmiotu zaskarżenia oraz nie złożyła odpisu apelacji dla organu rentowego. Dodatkowo w apelacji odwołująca wskazała, że wnosi apelację od wyroku z dnia 22 marca 2017 roku, mimo że orzeczenie zapadło w sprawie w dniu 15 marca 2017 roku. Dostrzegając ww. uchybienia, zarządzeniem z 26 kwietnia 2017 roku Sąd Rejonowy wezwał D. M. do wskazania, czy zaskarża wyrok z dnia 15 marca 2017 roku, wskazania wartości przedmiotu zaskarżenia, tj. wysokości kwoty jakiej domaga się do ZUS-u tytułem spornego świadczenia rehabilitacyjnego, złożenia odpisu apelacji, uiszczenia opłaty w wysokości 30 zł, w terminie 7 dni, pod rygorem odrzucenia apelacji. Mimo dwukrotnego awizowania przesyłki z wezwaniem do uzupełnienia braków formalnych apelacji (5 maja 2017 roku i 15 maja 2016 roku) ubezpieczona nie podjęła pisma w terminie, co poskutkowało jego zwróceniem przez pocztę. Prawidłowo zatem Sąd Rejonowy uznał, że skutek doręczenia nastąpił w dniu 22 maja 2017 roku (art. 139 § 1 k.p.c.) Oznacza to, że siedmiodniowy termin na uzupełnienie wskazanych w wezwaniu braków formalnych upłynął z dniem 29 maja 2017 roku. Ubezpieczona natomiast, wyżej wymienione braki uzupełniła dopiero 5 lipca 2017 roku (data stempla pocztowego). Wbrew zatem jej twierdzeniom nie budziło w niniejszej sprawie wątpliwości, że D. M. uchybiła terminowi wyznaczonemu przez Sąd Rejonowy, co oznacza, że prawidłowo orzekł on o odrzuceniu apelacji.

Niezależnie od powyższego, Sąd Okręgowy zaznacza, że w sytuacji gdy strona nie dokonała w terminie czynności procesowej bez swojej winy (co powinna wykazać), sąd na jej wniosek postanowi przywrócenie terminu (art. 168 k.p.c.), przy czym wniosek taki należy wnieść do sądu, w którym czynność miała być dokonana, uprawdopodobniając jednocześnie okoliczności uzasadniające wniosek i dokonując czynności, której terminowi uchybiono (art. 169 § 1 i 2 k.p.c.). Przesłankami przywrócenia terminów są zatem brak winy strony w uchybieniu terminowi i powstanie w wyniku tego uchybienia ujemnych dla niej skutków procesowych. Przepis art. 168 § 1 k.p.c. nie może być interpretowany w sposób rozszerzający, gdyż jest zasadą, że czynności procesowe powinny być dokonywane w terminie. O braku winy strony można mówić tylko wtedy, gdy istniała jakaś niezależna przyczyna, która spowodowała uchybienie terminowi. Przyczyna taka zachodzi wówczas, gdy dokonanie czynności w ogóle (w sensie obiektywnym)

było wykluczone, jak również w takich przypadkach, w których w danych okolicznościach nie można było oczekiwać od strony, by zachowała dany termin procesowy. Dlatego w każdym przypadku przy ocenie braku winy, jako przesłanki przywrócenia terminu uchybionego przez stronę, należy uwzględniać wymaganie dołożenia należytej staranności człowieka przejawiającego dbałość o swoje własne, życiowo ważne sprawy. Brak winy w uchybieniu terminowi podlega ocenie na podstawie wszystkich okoliczności konkretnej sprawy i z uwzględnieniem obiektywnego miernika staranności, jakiej można i należy wymagać od osoby należycie dbającej o swoje interesy, z uwzględnieniem także lekkiego niedbalstwa. Ocena braku winy podlega uznaniu sądu. Warunkiem przywrócenia terminu są również ujemne skutki procesowe, jakie to uchybienie wywołuje dla strony. Zarówno brak winy, jak i ujemne skutki procesowe muszą być przez stronę uprawdopodobnione (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 1972 roku, III CRN 448/71, OSP 1972, z. 7, poz. 144; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 2009 roku, I UO 3/08, LEX nr 509056; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lipca 2009 roku, II UZ 23/09, LEX nr 536864). Brak winy jako przesłanka przywrócenia terminu (art. 168 § 1 k.p.c.) nie może być oceniany w oderwaniu od ustawowego warunku odnośnie do treści wniosku (art. 169 § 2 k.p.c.) wymagającego tylko „uprawdopodobnienia”, tj. przytoczenia twierdzeń i wskazania okoliczności uzasadniających, z których wynika przekonanie o prawdziwości tych twierdzeń strony. Uprawdopodobnienie oznacza również złagodzenie rygorów dowodowych odnośnie do okoliczności usprawiedliwiających niedopełnienie czynności procesowej w terminie (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2006 roku, V CZ 29/06, LEX nr 200921). Sąd Rejonowy w niniejszej sprawie oddalił wniosek odwołującej o przywrócenie terminu jednak zgodnie z art. 380 k.p.c. Sąd drugiej instancji, na wniosek strony, rozpoznaje również te postanowienia sądu pierwszej instancji, które nie podlegały zaskarżeniu w drodze zażalenia, a miały wpływ na rozstrzygnięcie sprawy. Postanowienie Sądu Rejonowego w przedmiocie oddalenia wniosku o przywrócenie terminu miało wpływ na rozstrzygnięcie w przedmiocie odrzucenia apelacji, w związku z powyższym Sąd Okręgowy zbadał, zasadność rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego również w tym zakresie.

Zdaniem Sądu Okręgowego odwołująca w toku postępowania nie uprawdopodobniła by istotnie nie miała możliwości odbioru przesyłki z wezwaniem do uzupełnienia braków formalnych apelacji. Sąd Okręgowy nie znalazł okoliczności, które umożliwiałyby przywrócenie ubezpieczonej terminu do uzupełnienia braków formalnych apelacji, bowiem same twierdzenia jej wskazujące, że listonosz nie podejmował próby doręczenia jej korespondencji nie były w ocenie Sądu II instancji wystarczające zważywszy, że dotychczas powódka zawsze obierała kierowaną do niej przez Sąd korespondencję.

W ocenie Sądu Okręgowego, w ujawnionych okolicznościach sprawy, Sąd Rejonowy słusznie zatem oddalił wniosek ubezpieczonej o przywrócenie terminu do uzupełnienia braków formalnych apelacji, zaś samą apelację odrzucił.

W tym stanie rzeczy, Sąd Okręgowy na podstawie art. 397 § 2 k.p.c. w związku z art. 385 k.p.c. oddalił zażalenie ubezpieczonej.

SSO Dorota Michalska SSO Renata Gąsior SSO Monika Roslan-Karasińska

ZARZĄDZENIE

(...)